

Zmrzliny a šmouhy, aneb fotíme motorky

Text: [Radoslav Holan](#) | Foto: [Radoslav Holan](#) | Datum: 14.03.2008 | Zobrazeno: 24644 x

Focení na jakékoliv úrovni přináší fotografovi kromě uspokojení z výsledku i možnost vrátit se přes své snímky do historie a vzpomínat. Je to vlastně samotná podstata focení – něco zachytit. Otázkou ale zůstává, jak moc dobře a zda se na takové fotky bude dívat jen „zaujatý“, nebo řekněme vyfocenou událostí seznámený fotograf, či někdo další.

V dnešní době, kdy směr udávají digitální technologie a jednotliví výrobci se předhánají v kvalitě a funkcích je focení dostupné opravdu všem. Fotit umí i mobilní telefony (... nebo si z foťáků můžeme i zavolat? Opravdu již nevím...), na výběr jsou kompaktní přístroje, stejně jako polo- či plně profesionální „železo“. Pojdme si v kostce říci vše, co by nás mohlo kolem focení motorek zajímat.

S čím a jak?

Problematika „s jakým přístrojem vůbec fotit“ stojí na dvou základních stavebních kamenech. Jsou jimi finance a proti nim zkušenosti a dovednosti budoucího kupce foťáku. Je ale dobré si nalít rovnou čistého vína: zkušenosti v oblasti focení zasahují do nákupu u fotoamatéra naprosto minimálně, naproti tomu u profika zase pro změnu dost zásadně mluví finance. Může se tak stát, že si tentýž model koupí oba. A pokud se jedná o digitální zrcadlovku, musím jen souhlasně přikývnout. DSLR, nebo-li digitální zrcadlovka, je opravdu tím nejlepším, čím se na focení motorek můžete vydat, ale věřte, že také tím nejdražším.

Všeobecně by se fotografování motocyklů dalo shrnout následovně:

Mobilní telefon s foťákem

Záleží na modelu a kvalitě čipu, ale berme, že průměrný lepší MT disponuje 2-3 Mpx čipem. To na jednu stranu láká poměrně slušným rozlišením, ale berme v potaz, jakou optikou telefon disponuje. Na fotografie v pohybu zapomeňte, v dobrých světelných podmínkách se dá udělat docela zajímavá statická fotka, ale 90% těchto snímků stejně zůstane na paměťové kartičce telefonu.

Digitální kompak

Můžeme mu říkat také fotící přívěšek. Na rozdíl od prvních zástupců této kategorie, můžeme dnes opravdu tvrdit, že jsou kompaktní. Dnes prodávaní zástupci mají s přehledem i 10Mpx čip, velký displej, hromadu funkcí, ale víceméně slabší optiku a nehodí se příliš na focení pohybu. U statických fotek můžete dosáhnout skvělých výsledků, ovšem ideálně za dostatku světla. Interní blesky jsou slabé a do kvality výsledné fotografie bude velmi hlasitě hovořit (ne)schopnost čipů vyrovnat se s malou intenzitou světla – fotky budou hodně šumět! Na druhou stranu ale zejména motorkáři s hodně cestovatelským duchem se vydají právě touto cestou – jednak kvůli financím a zejména pro dobrou skladnost.

Elektronická (falešná) zrcadlovka EVF

Zde už jsme sice v trochu dražší kategorii, ale o to více možností máme. Pořád jsme ale limitováni rozsahem objektivu, který už ale může být zoomován ručně. To je samozřejmě vhodnější pro fotky motorek v pohybu. Kvalita fotek ale nemusí být pořád taková, abychom mohli tisknout velké fotky, ale když se zadaří...

Digitální zrcadlovka DSLR

Nemusíme nutně hovořit o částce 100 000 Kč za koupi těla. V bazarech můžete nalézt i za cenu kolem 10-15 000, a to včetně minimálně základového objektivu. Zde je hned několik výhod – tyto přístroje jsou nejrychlejší, lezou z nich velké a kvalitní fotky a můžete měnit objektivy. Těmito foťáky vyfotíte opravdu cokoliv, motorkářům po „vlastní ose“ však hraje v neprospěch velikost a váha. Ale co bychom neudělali pro opravdu pěknou fotku, že?

Vybíráme DSLR

Budu brát v úvahu, že chceme opravdu dobré fotky a že se vydáme nakoupit digitální zrcadlovku. Na tomto trhu je mnoho značek (Canon, Nikon, Olympus atd.), přičemž každá z nich nabízí opravdu neuvěřitelné množství modelů. Nejlevnější z těchto přístrojů jsou brány co by „materiál“ pro náročné amatéry. Mezi první takové přístroje patřily Canon EOS 300 D a Nikon D70, které se vůbec jako první DSLR dostaly cenově na takovou hladinu, aby o nich byl ochotný přemýšlet člověk, který se focením neživí.

V dnešní době máme k dispozici tolik modelů a v tak rozmanitých cenových hladinách, že si musí vybrat opravdu každý. V těle samotném však celý úspěch netkví, byť samozřejmě obsahuje čip o určité velikosti, procesor určité rychlosti a všelijaké život usnadňující funkce. Rozdíl je v objektivu, a to dost podstatný. Mohl bych to shrnout, že pokud budete mít hyperdrahé tělo s ultra-obrovským rozlišením čipu a nasadíte na něj objektiv za čtyři tisíce korun, vaše fotky (kromě toho, že jeden JPEG v plném rozlišení zabere šíleně místo na kartičce/disku) budou možná vypadat hůře, než z mnohem levnějšího a pravděpodobně i na funkce, rychlost a velikost čipu horšího těla s profesionálním objektivem.

Při výběru objektivu je nutné dbát na několik důležitých věcí, a to: bajonet, rozsah a světelnost. Jsou to zdánlivě tři jednoduchá slova, ale rozdíl jsou obrovské.

Bajonet - Jedná se o nasazovací mechanismus, který se liší od značky i od modelu. Je proto dobré vybírat tělo tak, abychom nebyli omezeni na čtyři velmi drahé objektivy, když konkurence může mít řadu o desítkách ne-li stovkách pasujících objektivů. (Samozřejmě je jasné, že bajonety např. Nikonu a Canonu jsou odlišné.)

Rozsah - V době, kdy jsem ještě nefotil, pro mne bylo naprosto nepochopitelné, jak fotograf pozná, jakým objektivem fotit. A zde je ten důvod – rozsah. Objektivy totiž můžeme rozdělit na dva základní druhy – s pevným ohniskem a s proměnlivým ohniskem. Všeobecně se dá říci, že pevné ohnisko má méně segmentů na poruchu a lepší kresbu. S proměnlivým ohniskem a možností přiblížení či oddálení obrazu se ale tolik nenachodíte a když si trochu (více) připlatíte, získáte i podobně dobrou, ne-li stejnou kresbu.

Světelnost - V praxi se setkáte s rozsahem od 1.4 do 6.3, přičemž s objektivy se světelností od 4.5 výš, toho při pohybu mnoho (a už vůbec ne rychle) nezaostříte.

Zápis takového objektivu pak může vypadat např.:

EF 50/1.4 II – Objektiv od Canonu, bajonet EF, ohnisko pevné 50mm, světelnost 1.4 (tzv. plná díra) a II na konci znamená verzi objektivu.

EF 70-200/4 L USM – Objektiv od Canonu, bajonet EF, ohnisko 70-200 mm, světelnost 4 v plném rozsahu, L je profesionální řada, USM ultrazvukový motorek zaostřování, je velmi tichý a rychlý.

Jen s tímto popisem ale nakupovat nechoďte. Vždy je dobré se poradit s odborníkem (případně s prodávacem, pokud má páru o tom, co hodláte fotit).

Co se s čím fotí?

Fotograf profík s sebou vždy ponese téměř všechno, druhé tělo nevyjímaje, ale pokud se zaměříme na objektivy, vždy se bude snažit mít co největší rozsah. Ideálně třeba 16-300 mm.

Samozeřejmě ve více objektivěch. Zde to je dáno pořizovací cenou, která může několikanásobně převýšit hodnotu samotného těla (ať je sebelepší). Jako rozumné minimum považuji alespoň setový základový objektiv, který bývá v rozsahu 18-50(55) mm (s takovým objektivem se fotí na krátké vzdálenosti, v interiérech apod.) a nějaké delší sklo, například 24-105, 55-200, 70-200, 70-300. Objektivy s rozsahem od 70/100 mm již nazýváme teleobjektivy a v případě focení motorek v pohybu se z nich dřív nebo později stanou vaši oblíbení.

Malou teoretickou přípravu na samotné focení máme, a tak by bylo dobré vzít to i za praktický konec a podíváme se na pár modelových situací: statické foto, jízdní z boku, jízdní napřímo a extrémní podmínky.

Statické fotky

Vyfotit stojící motorku je opravdu ze všeho nejjednodušší a se snahou dodržet pár jednoduchých pravidel je úspěch víceméně zaručen. Využít k tomu můžete v podstatě jakéhokoliv objektivu, počínaje rybím okem až po teleobjektiv. Samozřejmě záleží, o čem má fotografie vypovídat. Na fotku motorky stojící třeba před nějakým objektem, je lepší širší ohnisko. Motorka i pozadí budou ostré a bude tím zřejmý i záměr. Naproti tomu, pokud chcete vyfotit zejména motorku a mít nějaké pozadí, které ale nebude nikterak rušit, uděláte nějaký ten krok zpátky, nasadíte teleobjektiv a rovněž je jasno. Je dobré přitom dbát na tzv. kompoziční pravidla (s tímto termínem se setkáte v jakýchkoliv základech focení). V podstatě až na drobné výjimky nejde o nic jiného, než dodržovat pravidla řezu, tedy v momentu, kdy fotku rozdělíte horizontálně a vertikálně na třetiny, hlavní objekti by měl být na průsečících.

Panning, aneb „bokovky“...

Fotky motorek z boku někde v zatáčce, to je materiál, kterým jsme mocně zásobováni nejen z prezentačních fotek jednotlivých výrobců, ale i z časopisů. Je to jasné, protože motorku dobře vidíme a fotka je akční. Ovšem k tomu, aby byla opravdu akční, je jí potřeba dodat jistou dynamiku, zachytit pohyb, rychlost... A to již není tak jednoduché, jak se na první pohled může zdát. Zde hodně záleží na objektivu a vlastně i celkových podmínkách focení. Optimální výběr je nějaké delší sklo (třeba s rozsahem 70-200) a vzdálenost klidně i 50 a více metrů. Jediné, čeho potřebujeme dosáhnout, je pohybem rozmazané pozadí, točící se kola a ostrá motorka s jezdce. V optimálním případě tak není potřeba nikterak extrémně clonit, nicméně pokud hloubko ostrosti vyvážíte dostatečně dlouhým časem snímání, nic se neděje. Bojovat pak můžete jen s časy, které udržíte. Platí přitom pravidlo, že minimální čas by měl být 1/ohnisková vzdálenost. S objektivem o ohnisku 300 mm (což je už slušný teleobjektiv), byste tak teoreticky měli udržet čas 1/300 s. V praxi ale zjistíte, že ne vždy je vše růžové a pro

jistotu raději zvolíte kratší čas 1/400 či 1/500 s. S ohniskem v rozmezí 70-200 mm pak můžete počítat s časy od 1/125 s až po 1/320 (resp. 400), ale záleží hodně na podmínkách a vaší zručnosti. Vřele ale doporučuji využít režim priority času (Tv), který krásně usnadňuje život – fotograf zvolí čas a citlivost, foťák dopočítá clonu.

Dalším velmi důležitým bodem je ostření na fotoaparátu. S kompaktními přístroji, které nedisponují kontinuálním ostřením, se budete muset spolehnout třeba na předostření na asfalt, kudy motorka nejspíš pojedje. V případě digitální zrcadlovky stačí přepnout režim ostření na průběžné ostření a následně zaostřit na jedoucí stroj, kopírovat jeho pohyb a cvakat.

Na různých fotografických serverech jsem se setkal i s nepochopením mnohých „dnes fotografů“, kteří mi vytýkali záměrná a vědomá porušování psaných i nepsaných fotografických pravidel – např. Focení proti slunci a nikoli po slunci, focení sportu velmi širokým ohniskem, kde je víceméně celá fotka v pohybu atd. Rozhodně se nebojte experimentovat a po načerpání zkušeností s teleobjektivem se vydejte sbírat zkušenosti s krátkými ohnisky a třeba i s použitím blesku.

Zmrzliny, fotíme pohyb zpředu

Jistě mi dáte za pravdu, že taková motorka vyfocená zepředu, kde má jezdec koleno na zemi a od stupačky lítají jiskry, je pohled pro bohy. Z pozice fotografa nás pak může těšit, že oproti panningu nejde o žádnou vědu a opět je třeba dbát jen na pár jednoduchých pravidel. Vždy fotíme co nejdelším ohniskem a na co nejmenší clonu, aby byl zaostřený objekt, v našem případě jezdec na stroji, dostatečně odsazen od pozadí. Čas k focení je potřeba stanovit takový, aby byl stroj ostrý, ale na pneumatikách (pokud mají samozřejmě vzorek), byl vidět pohyb. V praxi na to fungují časy v rozmezí 1/640 – 1/1000. V případě, že ale máte hůře ostřící objektiv (to jsou ty s clonovým číslem 4.5 a výš), bude lepší si přepnout ostření na manuální, předostřit a v momentu, kdy vám jezdec vklouzne do ostrosti, na něj seslat řádnou salvu.

Těchto pár informací by mělo stačit, ale milerád přidám ještě jednu praktickou. Copak se asi stane, když takový stroj focení zpředu bude svítit? Měření zjistí, že musí ostré světlo vykompenzovat a změří scénu s ním. Výsledná fotka bude tma s prokresleným světlem. Jistě to potěší výrobce světla, nikoli však vás. V tom případě slušnější foťáky nabízí tlačítko uzamknutí expozice. Přeloženo do prosté mluvy: změříte scénu tak, jak je bez motorky a uzamknete. Díky tomu bude na fotce vypadat vše jak má, ovšem ještě pozor na jednu věc. Pokud máte dobře a rychle ostřící objektiv, vyvarujte se při průběžném ostření kontaktu ostřícího bodu se světlem motorky...

Zpracováváme fotky

Pokud si myslíte, že fotografie publikované na internetu tak vylezly z foťáku, jste na omylu. Minimálně si projdou doostřením, zmenšením, korekcí barev atp. Nejvhodnějším nástrojem je k tomu samozřejmě Adobe Photoshop, přičemž podotýkám, že nejde zrovna o nejlevnější variantu, spíš naopak. Na trhu jsou ale i další nástroje, ve kterých lze fotografiím dodat ten správný šmrnc, včetně možností retuší atp. Při koupi nové zrcadlovky obvykle dostanete i nějaký SW „zdarma“, takže se pojdme zaměřit na kroky, které nás při úpravě fotky potkají.

Ostrost ve 100 % fotky nemusí být nijak oslnivá. Velký podíl na tom má zručnost fotografa, ale i schopnosti kresby objektivu. Pomocí doostřovacích funkcí je tak vhodné přidat fotce viditelnou ostrost, následně zmenšit na publikovanou velikost (šířka třeba 800-1000 pixelů v případě fotky na šířku) a znovu lehce doostřit, protože zmenšením samozřejmě dojde k lehkému rozostření.

Úpravy barev a retuše jsou samozřejmě na zvážení u každého snímku. Pokud vyloženě trpíte pocitem, že ten který snímek má příliš „ujetý“ některý barevný kanál, případně je snímek moc tmavý, budete muset do křivek sáhnout.

Nebojte se ani **ořezů**. V tomto směru se lze vydat dvěma směry. Buď zachováte poměr stran (4:3 či 3:2 dle poměru stran čipu) a pouze se zbavíte přebytečného prostoru kolem, anebo budete řezat shora a odspodu a dosáhnete panoramatického záběru. V tomto ohledu příliš radit nemohu, je to jen o vkusu a záměru fotografa.

Platí však jeden fakt – ze špatné fotky dobrou neuděláte a z relativně pěkného snímku se dá pár úpravami udělat téměř dokonalá fotka. Vše je ale o tréninku a praxi. Čím více budete fotit, tím více si budete při focení "dovolovat" experimentovat a o to zajímavější fotky budete pořizovat.